

Exposició: **Gerardo Rueda: El museo imaginari**

IVAM Institut Valencià d'Art Modern

15 novembre 2007 – 20 gener 2008

Organitza: Institut Valencià d'Art Modern

Comissari: Francisco Calvo Serraller

Col·laboren:

Patrocina:

L'exposició *El museo imaginari*, que es presenta a l'IVAM i al Museu de la Ciutat, mostra 455 obres procedents de la col·lecció privada de l'artista Gerardo Rueda, formada tant per obres d'art com per objectes diversos adquirits en mercats ambulants i antiquaris.

L'enorme varietat i el nombre de peces que componen la col·lecció de Gerardo Rueda fan difícil traçar un mapa del "museu imaginari". Cal destacar la coexistència d'un amplíssim conjunt d'objectes antics (313 peces), que es poden visitar al Museu de la Ciutat de València, amb una col·lecció d'art contemporani espanyol, exposada a l'IVAM (142 peces), en la qual figuren obres de Fernando Zóbel, Gustavo Torner, Carmen Laffón, José Guerrero, Eusebio Sempere, Álvaro Feito, Manuel Millares, Antonio Saura, Pablo Palazuelo o Jordi Teixidor i altres, i dibuixos de Solana, Julio González, Vázquez Díaz, Benjamín Palencia, Antonio López o Esteban Vicente. Amb motiu de l'exposició s'han editat dos catàlegs que reproduïxen les obres exposades i reunixen textos de Rita Barberá, alcaldessa de València, Consuelo Císcar, directora de l'IVAM, Francisco Calvo Serraller, comissari de la mostra, José Luis Rueda, president de la Fundación Gerardo Rueda, Manuel Trujillo i Bernardo Pinto de Almeida, catedràtic de belles arts de la Universitat de Porto.

L'exposició mostra la relació d'esta obra amb un aspecte poc conegut de la vida de Gerardo Rueda, la seua faceta de col·leccionista, i desvela les afinitats de l'artista que, com a col·leccionista, va expandir el seu interès pels mitjans d'expressió, èpoques o formes de la imatges més diversos.

Cal destacar que esta reunió d'obres de diverses èpoques permet contemplar peces i exemples tan diversos com una immensa quantitat de marcs antics (uns set-cents) que es poden datar entre els segles XVII i XIX, més de dos-cents objectes de cristall de La Granja, del segle XVIII, nombrosos exemples de la riquíssima talla espanyola, ceràmiques orientals, xineses i japoneses, mobles, especialment còmodes Carles IV, un cap de la dinastia Tang, un cap d'Angkor, un cap de Nefertiti, relíquies romanes del segle II aC al X dC (una col·lecció que comprén quasi tots els períodes de la història de l'art egipci, romà, gòtic, renaixentista, barroc, rococó, neoclàssic...), dels quals només coneixem exemples similars al Museu Ludwig de Viena, a més d'un conjunt d'uns centenars d'obres més d'art espanyol i estranger en què hi ha noms tan importants com els de Julio González, amb una curiosa sèrie de dibuixos, Zóbel, Torner, Guerrero, Millares, Palazuelo, Antonio López, Sempere, Steinberg, Sorolla, Teixidor, Feito, Mompó, Carmen Laffón, Solana, Vázquez Díaz, Benjamín Palencia, Opisso, Gordillo, Campano, Bonifacio Alfonso, entre altres, i a les quals caldria afegir els gravats de Dürer i de Rembrandt com a idea d'una curiositat oberta a èpoques, aspectes i geografies de l'art de molts temps i llocs.

L'exposició de tresors de la col·lecció de Gerardo Rueda, d'este museu imaginari de l'artista, permet redissenar el que, en el pla de les seues afinitats més íntimes, configura el sentit d'un gust i d'una identificació estètica que no sempre va del costat de les semblances pel que fa a les respectives obres –no hi ha res més oposat que les obres de Millares o de Saura a l'obra de Rueda–, sinó que més prompte ens transporta cap a l'interés de llenguatges diferenciats que es plasmen en les obres d'alguns dels seus contemporanis. Acte generós d'un artista que no es va tancar en els límits dels que estaven més pròxims, sinó que es va obrir a la comprensió estètica d'aquells que justament divergien de la seua en el pla de la seua realització estètica.

L'obra de Gerardo Rueda (Madrid 1926-1996) és potser tan original i única com la seua educació i la seua trajectòria artística. Educat al Liceo Francés de Madrid, la seua vocació cosmopolita i el seu interès per tot allò que succeïa més enllà de les nostres fronteres li van fer defugir sempre dels estereotips i els tòpics hispànics. La irrupció en l'escena artística internacional de l'expressionisme abstracte nord-americà, amb totes les seues tendències i matisos, no sols va desbancar París, i en general Europa, com a epicentre de l'avantguarda artística del moment, sinó que va propiciar l'aparició a Espanya del grup El Paso. Este grup d'artistes va aglutinar llavors les propostes més radicals i noves que prompte es concretarien en l'aparició de l'informalisme.

En el centre d'este corrent d'abstracció que recorria Espanya, es trobava Gerardo Rueda, al costat de Fernando Zóbel, amb qui va compartir estudi a Madrid i posteriorment a Conca. Per iniciativa d'estos dos artistes s'inicia la col·lecció de pintura que, inicialment, pretenien instal·lar a Toledo. Però el 1962, amb motiu d'un viatge a la *Biennale di Venezia*, van conèixer Mompó i Gustavo Torner, el qual es va unir a Rueda i Zóbel i van formar el que alguns crítics denominarien com "el grup de Conca", i van fundar, el 1966, el Museo de Arte Abstracto Español, situat en les Cases Penjades de Conca. Estos tres artistes van contribuir a convertir la ciutat de Conca en el centre de l'art abstracte en el nostre país, i, per tant, no sols a difondre les noves propostes estètiques que es van donar a Espanya en les dècades dels cinquanta i seixanta, sinó també a l'educació estètica de posteriors generacions d'artistes. En el cas de Gerardo Rueda, la seua actitud oberta i cosmopolita el va fer fugir del dramatisme, de la violència gestual, del caràcter irracional i convulsionat de les propostes artístiques de bona part d'este grup. Hernández Mompó va cultivar una abstracció lírica, Fernando Zóbel perfilaria en la seua obra una evocació impregnada d'una certa

melancolia i Gustavo Torner, més pròxim als plantejaments geomètrics de Rueda, presentaria un component surreal molt específic.

Gerardo Rueda reprén en la seua obra els plantejaments artístics i les investigacions formals dels espacialistes italians, especialment de Lucio Fontana. L'espacialisme va triomfar a Europa després de la crisi de l'informalisme, i Rueda realitzaria tota una sèrie d'obres entre 1961 i 1964 en què l'influx de l'espacialisme era una presència constant i es reflectia a través del protagonisme absolut del color i el relleu. Posteriorment va evolucionar a una vessant d'abstracció sustentada sobre conceptes més lírics. Esta tendència, que no implica la renúncia al rigor de la seua investigació formal, es manifesta igualment en el cromatisme que Rueda aplica a les seues obres, amb uns colors que presenten també l'actitud mesurada i serena que caracteritza tota la seua obra. Encara que pot semblar que la gamma cromàtica és limitada, i inclús parca, ens trobem en realitat davant d'un ús del color subtil i ple de matisos.

Entre les seues obres de caire més monumental i públic, destaca la realització entre 1989 i 1992 de les vidrieres de la nau central de la Catedral de Conca, titulades *De la Tierra al Paraíso* (De la Terra al Paradís); també, el 1992 va guanyar el concurs per a la realització de les portes del pavelló d'Espanya en l'Expo 92 titulades *Klee en Sevilla I* (Klee a Sevilla I), *Klee en Sevilla II* (Klee a Sevilla II); estes obres van ser seleccionades per *El País* entre les obres més emblemàtiques dels últims 25 anys, i formen part de l'exposició actual. El 1995 va ser nomenat membre de l'Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid.